

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lutego 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Maria Tyszel

w sprawie z wniosku J. B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.
o rentę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 28 lutego 2006 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w G.
z dnia 12 kwietnia 2005 r., sygn. akt III AUa .../04,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

U z a s a d n i e n i e

Dokonując, na podstawie art. 398⁹ k.p.c., wstępnej oceny skargi kasacyjnej, wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. z 12 kwietnia 2005 r., III AUa .../04, oddalającego apelację J. B. od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. z dnia 7 stycznia 2004 r., VIII U .../01, oddalającego jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z 13 marca 2001 r., którą organ rentowy odmówił przyznania ubezpieczonemu dalszego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, Sąd Najwyższy wziął pod uwagę, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 2 k.p.c. postanowienie Sądu Najwyższego o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej nie wymaga pisemnego uzasadnienia, jednakże w pierwszym okresie stosowania przepisów o skardze kasacyjnej, w ich brzmieniu nadanym ustawą z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie

ustawy – Kodeks postępowania cywilnego... (Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98), Sąd Najwyższy rozpoznający niniejszą skargę uznaje za potrzebne wskazanie zasadniczych motywów swego rozstrzygnięcia.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, względnie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeśli zachodzi nieważność postępowania lub jeśli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Wniesiona w sprawie skarga nie spełnia żadnej z tych przesłanek. Przede wszystkim dlatego, że sprowadza się do zakwestionowania ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego wyroku, w szczególności ustalenia, że stwierdzone u wnioskodawcy schorzenia, nie powodują jego niezdolności do pracy, chociaż w myśl art. 398³ § 3 k.p.c. zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów nie mogą być podstawą skargi kasacyjnej, co czyni bezprzedmiotowym zarzuty naruszenia przez Sąd drugiej instancji art. 233 § 1 i art. 285 k.p.c.

Druga z przytoczonych podstaw skargi została wadliwie sformułowana. Jej autor nie sprecyzował, czy zarzuca błędną wykładnię, czy niewłaściwe zastosowanie powołanych przepisów prawa materialnego. Ich naruszenie – jego zdaniem – nastąpiło „poprzez przyjęcie” stanu faktycznego stanowiącego podstawę zaskarżanego wyroku. Od początku orzekania kasacyjnego, czyli od ponad dziewięciu już lat Sąd Najwyższy konsekwentnie wyjaśnia, że nagminne używanie w kasacjach zwrotu: „przez co doszło” do naruszenia prawa materialnego lub procesowego nie jest samo przez się ani konkretyzacją podstawy kasacyjnej, ani jej uzasadnieniem, uniemożliwiając weryfikację jego zasadności i powodując niedopuszczalność kasacji (postanowienie z dnia 22 maja 1997 r., II UKN 135/97 notka OSNP 1998 nr 3, poz. 9). Zarzut tak sformułowany jest pozbawiony znaczenia prawnego, skoro naruszenia prawa materialnego są postawione w zestawieniu ze stanem faktycznym odmiennym od przyjętego za podstawę zaskarżonego wyroku, zamiast wykazania wywodem prawnym błędnej wykładni wskazanych przepisów lub ich niewłaściwego zastosowania – stosownie do art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. Sąd Najwyższy wielokrotnie już wskazywał, że podjęta w kasacji krytyka ustaleń faktycznych sądu drugiej instancji, bez wykazania, że

zostały dokonane z naruszeniem konkretnych przepisów postępowania i to z naruszeniem, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy – jest bezskuteczna (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z 8 maja 1997 r., II CKN 99/97).

Wskazane mankamenty w przytoczeniu podstaw kasacyjnych są wystarczające dla odmowy przyjęcia skargi, jednakże Sąd Najwyższy zwraca uwagę, że skarga ta nie czyni też zadość powinności uzasadnienia wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania. Jej „oczywiste uzasadnienie”, na jakie się autor powołuje, może być tą przesłanką, jednakże jest skuteczną, jeśli zostanie w skardze wykazane, czyli poparte stosownym wywodem prawnym, natomiast brak takiego wywodu pozbawia to stwierdzenie doniosłości prawnej, ponieważ powinnością pełnomocnika sporządzającego skargę jest przedstawienie argumentacji prawnej prowadzącej do takiej konstatacji, natomiast ocena jej trafności należy do Sądu Najwyższego, który jej dokonuje w ramach tzw. przedsądu. Po raz kolejny Sąd Najwyższy przypomina wielokrotnie wyrażane w publikowanym orzecznictwie stanowisko, że poszukiwanie prawnych argumentów usprawiedliwiających zarówno podstawy kasacyjne, jak też potrzebę rozpoznania kasacji (obecnie skargi kasacyjnej) nie jest rolą Sądu Najwyższego, skoro ten obowiązek ustawodawca nałożył na profesjonalnych pełnomocników, uprawnionych do zastępstwa stron w postępowaniu przed Sądem Najwyższym. Stwierdzenie w skardze, że powinna być rozpoznana bo jest „oczywiście uzasadniona” nie zwalnia pełnomocnika z obowiązku jej sporządzenia w taki sposób, by spełniała wszystkie wymagania przewidziane w art. 398⁴ k.p.c. W sposób sprzeczny z istotą postępowania kasacyjnego, autor skargi zamiast wypełnienia wymagań, jaki ustawodawca nałożył na osoby uprawnione do jej wniesienia, poprzestał na arbitralnej ocenie naruszeń prawa zarzucanych Sądowi drugiej instancji, natomiast przedstawienie prawnej argumentacji uzasadniającej tę ocenę oraz poszukiwanie okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji – także pozostawił Sądowi Najwyższemu. Biorąc pod uwagę podobieństwo pomiędzy przedstawieniem okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji, a uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zachowuje swą aktualność bogate orzecznictwo Sądu Najwyższego, co do warunków, jakimi winna charakteryzować się kasacja jako ściśle prawny środek zaskarżenia, kierowany do Sądu

Najwyższego nie bezpośrednio przez strony postępowania, lecz za pośrednictwem działających w ich imieniu zawodowych pełnomocników procesowych. Orzecznictwo to, dotyczące obowiązującego przed dniem 6 lutego 2005 r. art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c. ma zastosowanie również do skargi kasacyjnej. Zatem uzasadnienie wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania winno powoływać się na przesłanki zawarte w treści art. 398⁹ § 1 k.p.c., które pozwalają Sądowi Najwyższemu na dokonanie przedsądu, czyli oceny skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia orzeczeń sądowych, służącego ujednoliceniu orzecznictwa sądów powszechnych, pod kątem przydatności rozstrzygnięcia zapadłego w wyniku rozpoznania konkretnej skargi kasacyjnej, dla przyszłej praktyki sądowej (por. uzasadnienie uchwały połączonych Izb Sądu Najwyższego Izby Administracyjnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oraz Izby Cywilnej z dnia 17 grudnia 2002 r., III CZP 72/02 – OSNP 2003 Nr 15, poz. 346). Subiektywne przekonanie strony i jej pełnomocnika o rażącym i oczywistym naruszeniu prawa przez Sąd drugiej instancji nie zostało wymienione w enumeratywnym katalogu przesłanek, warunkujących rozpoznanie skargi kasacyjnej, a zatem z woli ustawodawcy nie może być przesłanką przyjęcia jej do rozpoznania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 20 października 2005 r., II CZ 89/05).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia.